ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΥ

της 27ης Ιανουαρίου 2000 *

Στην υπόθεση C-190/98,

που έχει ως αντικείμενο αίτηση του Oberlandesgericht Linz (Αυστρία) προς το Δικαστήριο, κατ' εφαρμογήν του άρθρου 177 της Συνθήκης ΕΚ (νυν άρθρου 234 ΕΚ), με την οποία ζητείται, στο πλαίσιο της διαφοράς που εκκρεμεί ενώπιον του αιτούντος δικαστηρίου μεταξύ

Volker Graf

και

Filzmoser Maschinenbau GmbH,

η έκδοση προδικαστικής αποφάσεως ως προς την ερμηνεία του άρθρου 48 της Συνθήκης ΕΚ (νυν, κατόπιν τροποποιήσεως, άρθρου 39 ΕΚ),

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ,

συγκείμενο από τους G. C. Rodríguez Iglesias, Πρόεδρο, J. C. Moitinho de Almeida, L. Sevón και R. Schintgen (εισηγητή), προέδρους τμήματος,

* Γλώσσα διαδικασίας: η γερμανική.

P. J. G. Kapteyn, C. Gulmann, J.-P. Puissochet, G. Hirsch, P. Jann, H. Ragnemalm και M. Wathelet, δικαστές,

γενικός εισαγγελέας: N. Fennelly
γραμματέας: D. Louterman-Hubeau, κύρια υπάλληλος διοικήσεως,

λαμβάνοντας υπόψη τις γραπτές παρατηρήσεις που κατέθεσαν:

— ο V. Graf, εκπροσωπούμενος από τον K. Mayr, γραμματέα της Kammer für Arbeiter und Angestellte für Oberösterreich,

— η Filzmoser Maschinenbau GmbH, εκπροσωπούμενη από τους S. Köck και T. Eilmansberger, δικηγόρους Βιέννης,

— η Αυστριακή Κυβέρνηση, εκπροσωπούμενη από τον F. Cede, Botschafter στο Ομοσπονδιακό Υπουργείο Εξωτερικών,

— η Γερμανική Κυβέρνηση, εκπροσωπούμενη από τους E. Röder, Ministerialrat στο ομοσπονδιακό Υπουργείο Οικονομίας, και C.-D. Quassowski, Regierungsdirektor στο ίδιο υπουργείο,

— η Δανική Κυβέρνηση, εκπροσωπούμενη από τον J. Molde, νομικό σύμβουλο, διευθυντή στο Υπουργείο Εξωτερικών,

— η Ιταλική Κυβέρνηση, εκπροσωπούμενη από τον καθηγητή U. Leanza, προϊστάμενο της υπηρεσίας διπλωματικών διαφορών του Υπουργείου Εξωτερικών, επικουρούμενο από τον I. M. Braguglia, avvocato dello Stato,

— η Κυβέρνηση του Ηνωμένου Βασιλείου, εκπροσωπούμενη από τη S. Ridley, του Treasury Solicitor's Department, επικουρούμενη από τη S. Masters, barrister,

— η Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, εκπροσωπούμενη από τον P. J. Kuijper, νομικό σύμβουλο, επικουρούμενο από τους I. Brinker και R. Karpenstein, δικηγόρους Βρυξελλών,

έχοντας υπόψη την έκθεση ακροατηρίου,

αφού άκουσε τις προφορικές παρατηρήσεις του V. Graf, της Filzmoser Maschinenbau GmbH, της Ιταλικής Κυβερνήσεως και της Επιτροπής, κατά τη συνεδρίαση της 18ης Μαΐου 1999,

αφού άκουσε τον γενικό εισαγγελέα που ανέπτυξε τις προτάσεις του κατά τη συνεδρίαση της 16ης Σεπτεμβρίου 1999,

εκδίδει την ακόλουθη

Απόφαση

1 Με διάταξη της 15ης Απριλίου 1998, που περιήλθε στο Δικαστήριο στις 19 Μαΐου 1998, το Oberlandesgericht Linz υπέβαλε, δυνάμει του άρθρου 177 της Συνθήκης ΕΚ (νυν άρθρου 234 ΕΚ) προδικαστικό ερώτημα ως προς την ερμηνεία του άρθρου 48 της Συνθήκης ΕΚ (νυν, κατόπιν τροποποιήσεως, άρθρου 39 ΕΚ).

2 Το ερώτημα αυτό ανέκυψε στο πλαίσιο διαφοράς μεταξύ του V. Graf, Γερμανού υπηκόου, και της Filzmoser Maschinenbau GmbH (στο εξής: Filzmoser), με έδρα το Wels (Αυστρία), λόγω της αρνήσεως της εταιρίας αυτής να καταβάλει στον V. Graf την αποζημίωση λόγω απολύσεως την οποία ο τελευταίος ισχυριζόταν ότι δικαιούται, δυνάμει του άρθρου 23 του Angestelltengesetz (νόμου περί ιδιωτικών υπαλλήλων, στο εξής: AngG), αφού κατήγγειλε τη σύμβαση εργασίας που τον συνέδεε με τη Filzmoser για να εργαστεί στη Γερμανία.

Η εθνική νομοθεσία

3 Το άρθρο 23 του AngG προβλέπει τα εξής:

«1. Εάν η σχέση εργασίας έχει διαρκέσει τρία έτη αδιαλείπτως, ο υπάλληλος δικαιούται αποζημιώσεως κατά τη λύση της σχέσεως εργασίας. Η αποζημίωση αυτή είναι ίση με το διπλάσιο του οφειλομένου στον υπάλληλο μισθού για τον τελευταίο μήνα της σχέσεως εργασίας και ανέρχεται μετά από προϋπηρεσία 5 ετών στο τριπλάσιο, μετά από προϋπηρεσία 10 ετών στο τετραπλάσιο, μετά από προϋπηρεσία 15 ετών στο εξαπλάσιο,

μετά από προϋπηρεσία 20 ετών στο εννεαπλάσιο και μετά από προϋπηρεσία 25 ετών στο δωδεκαπλάσιο του μηνιαίου μισθού (...).

(...)

7. Υπό την επιφύλαξη του άρθρου 23a, η αξίωση αποζημιώσεως δεν υφίσταται όταν ο υπάλληλος καταγγέλλει τη σύμβαση εργασίας, όταν χωρίς σοβαρό λόγο λύει πρόωρα τη σύμβαση ή όταν προξενεί υπαιτίως την πρόωρη απόλυσή του.»

4 Οι διατάξεις του άρθρου 23a του AngG δεν ασκούν επιρροή στη διαφορά της κύριας δίκης.

Η διαφορά της κύριας δίκης

5 Με έγγραφο της 29ης Φεβρουαρίου 1996, ο V. Graf κατήγγειλε τη σύμβαση εργασίας που τον συνέδεε με τη Filzmoser από τις 3 Αυγούστου 1992, προκειμένου να μπορέσει να εγκατασταθεί στη Γερμανία και να καταλάβει, στη χώρα αυτή, από την 1η Μαΐου 1996, νέα θέση εργασίας στην G. Siempelkamp GmbH & Co., η έδρα της οποίας είναι στο Ντύσελντορφ.

6 Στηριζόμενη στο άρθρο 23, παράγραφος 7, του AngG, η Filzmoser αρνήθηκε να καταβάλει στον V. Graf την αποζημίωση λόγω απολύσεως που ισοδυναμεί με αμοιβή δύο μηνών την οποία αυτός ζητούσε βάσει της παραγράφου 1 της ίδιας διατάξεως. Ο V. Graf ενήγαγε τον πρώην εργοδότη του ενώπιον του Landesgericht Wels ζητώντας την καταβολή της αποζημιώσεως αυτής και ισχυριζόμενος, μεταξύ άλλων, ότι το άρθρο 23, παράγραφος 7, του AngG είναι αντίθετο προς το άρθρο 48 της Συνθήκης.

7 Με απόφαση της 4ης Φεβρουαρίου 1998, το Landesgericht Wels απέρριψε την αγωγή του V. Graf, κρίνοντας, μεταξύ άλλων, ότι το άρθρο 23, παράγραφος 7, του AngG δεν ενέχει ούτε δυσμενή διάκριση ούτε περιορισμό απαγορευόμενο από το άρθρο 48 της Συνθήκης, στο μέτρο που, αφενός, η διάταξη αυτή δεν περιορίζει τη διασυνοριακή διακίνηση περισσότερο απ' ό,τι τη διακίνηση στο εσωτερικό της Αυστρίας και, αφετέρου, η απώλεια της αποζημιώσεως λόγω απολύσεως που ανέρχεται σε δύο μηνιαίους μισθούς δεν είναι ικανή να προκαλέσει αισθητό περιορισμό της ελεύθερης κυκλοφορίας των εργαζομένων, υπό την έννοια της αποφάσεως του Δικαστηρίου της 15ης Δεκεμβρίου 1995, C-415/93, Bosman (Συλλογή 1995, σ. I-4921).

8 Επιπλέον, το Landesgericht διαπίστωσε ότι η κρίσιμη στη διαφορά της κύριας δίκη διάταξη επιτελεί, μεταξύ άλλων, λειτουργία προνοίας και καλύψεως αναγκών μεταβατικής περιόδου και επιδιώκει, επομένως, νόμιμους στόχους κοινωνικής πολιτικής, οπότε, εν πάση περιπτώσει, δικαιολογείται από επιτακτικούς λόγους γενικού συμφέροντος. Συναφώς, τόνισε ειδικότερα ότι, σε περίπτωση καταγγελίας της συμβάσεως εργασίας από τον εργοδότη, ο εργαζόμενος περιάγεται χωρίς δική του σύμπραξη και συχνότατα αιφνιδιαστικά για τον ίδιο σε κατάσταση κατά την οποία αντιμετωπίζει τις ανάγκες ενός μεταβατικού σταδίου, ενώ ο εργαζόμενος ο οποίος εξ οικείας βουλήσεως εγκαταλείπει μια θέση εργασίας, καταγγέλλοντας ο ίδιος τη σύμβαση εργασίας, μπορεί να συνεκτιμήσει τις συνέπειες που απορρέουν από την καταγγελία αυτή για τον προγραμματισμό του.

9 Ο V. Graf άσκησε έφεση κατά της αποφάσεως του Landesgericht Wels ενώπιον του Oberlandesgericht Linz, ενώπιον του οποίου ισχυρίστηκε, συμπληρωματικώς σε σχέση με τους ισχυρισμούς που ήδη απορρίφθηκαν στον πρώτο βαθμό δικαιοδοσίας, ότι δεν μπορούσε να συναχθεί από την προπαρατεθείσα απόφαση Bosman ότι, για να απα-

γορεύεται από το άρθρο 48 της Συνθήκης ένας περιορισμός της ελεύθερης κυκλοφορίας, πρέπει να είναι «αισθητός». Αμφισβήτησε επίσης το βάσιμο των λόγων κοινωνικής πολιτικής που διαπίστωσε το Landesgericht για να δικαιολογήσει την αποζημίωση λόγω απολύσεως, τουλάχιστον όσον αφορά την απώλεια αυτής δυνάμει του άρθρου 23, παράγραφος 7, του AngG.

10 Το Oberlandesgericht Linz διαπίστωσε, κατ' αρχάς, ότι δεν υφίσταται νομολογία του Δικαστηρίου επί παρεμφερών πραγματικών περιστατικών, ότι τα επιχειρήματα που προέβαλαν οι διάδικοι, καίτοι αντιφατικά μεταξύ τους, φαίνονται όλα πειστικά εκ πρώτης όψεως, ότι το Landesgericht κατέληξε στη λύση που επέλεξε κατόπιν συνετής και διεξοδικής σταθμίσεως και ότι στη δημοσιευθείσα προσφάτως στην Αυστρία βιβλιογραφία υποστηρίχθηκε σχεδόν ομόφωνα η γνώμη ότι η απώλεια της αποζημιώσεως λόγω απολύσεως σε περίπτωση καταγγελίας της συμβάσεως από την πλευρά του ιδίου του εργαζομένου δεν συμβιβάζεται ή τουλάχιστον δύσκολα συμβιβάζεται με την αρχή της ελεύθερης κυκλοφορίας.

11 Στη συνέχεια, το Oberlandesgericht διατύπωσε αμφιβολίες ως προς το αν στόχοι κοινωνικής πολιτικής, έστω και αν είναι θεμιτοί, ή επιτακτικοί λόγοι γενικού συμφέροντος μπορούν, λαμβανομένης υπόψη της νομολογίας του Δικαστηρίου περί της αρχής της αναλογικότητας, να δικαιολογήσουν έναν τόσο ευρύ και γενικό αποκλεισμό του δικαιώματος αποζημιώσεως λόγω απολύσεως όπως ο προβλεπόμενος στο άρθρο 23, παράγραφος 7, του AngG. Θεώρησε ότι η επιχειρηματολογία του πρωτοβαθμίου δικαστηρίου στηρίζεται, συναφώς, σε ελλιπείς και εσφαλμένες υποθέσεις. Πράγματι, δεν είναι προφανές ότι κάθε καταγγελία από τον εργοδότη μπορεί να αιφνιδιάσει τον εργαζόμενο και ότι πραγματοποιήθηκε χωρίς τη σύμπραξή του. Αντιστρόφως, διάφορες περιστάσεις αναγόμενες στην επιχείρηση, είτε γι' αυτές ευθύνεται ο εργοδότης είτε όχι, θα μπορούσαν να παρακινήσουν έναν υπάλληλο με πολλά έτη υπηρεσίας και, κατά συνέπεια, με αξίωση υψηλής αποζημιώσεως να αλλάξει θέση εργασίας, χωρίς να χρειάζεται κατ' ανάγκη να έχει συμβάλει στη δημιουργία των περιστάσεων αυτών. Τέλος, ορισμένες καταγγελίες δεν επηρεάζονται κατά τρόπο αποφασιστικό ούτε από τον εργαζόμενο ούτε από τον εργοδότη, αλλά αποτελούν συνέπεια αντικειμενικών στοιχείων τα οποία συνδέονται είτε με το ένα είτε με το άλλο μέρος της συμβάσεως εργασίας.

12 Τέλος, επειδή έκρινε ότι η σημασία της προπαρατεθείσας αποφάσεως Bosman για το εργατικό δίκαιο εν γένει δεν είναι προφανής, λαμβανομένου υπόψη κυρίως ότι το

Δικαστήριο δέχθηκε, αφενός, ευρύτατες δικαιολογητικές ρήτρες ακόμη και μη οικονομικής φύσεως, αλλά παρέπεμψε, αφετέρου, στις άκρως γενικές διατυπώσεις των αποφάσεων της 7ης Μαρτίου 1991, C-10/90, Masgio (Συλλογή 1991, σ. I-1119), και της 31ης Μαρτίου 1993, C-19/92, Kraus (Συλλογή 1993, σ. I-1663), το Oberlandesgericht Linz αποφάσισε να αναστείλει την ενώπιόν του διαδικασία και να υποβάλει στο Δικαστήριο το ακόλουθο προδικαστικό ερώτημα:

«Αντιβαίνει προς το άρθρο 48 της Συνθήκης ΕΚ εθνική διάταξη κατά την οποία ένας εργαζόμενος, ο οποίος έχει την υπηκοότητα ενός κράτους μέλους, δεν έχει, κατά τη λήξη της σχέσεως εργασίας, καμία αξίωση αποζημιώσεως λόγω απολύσεως, για τον λόγο και μόνον ότι κατήγγειλε ο ίδιος την εν λόγω σχέση εργασίας προκειμένου να ασκήσει σε άλλο κράτος μέλος μισθωτή δραστηριότητα;»

Επί του προδικαστικού ερωτήματος

13 Με το ερώτημά του, το αιτούν δικαστήριο ερωτά κατ' ουσίαν αν αντιβαίνει προς το άρθρο 48 της Συνθήκης η εθνική νομοθεσία η οποία δεν αναγνωρίζει το δικαίωμα αποζημιώσεως λόγω απολύσεως σε εργαζόμενο όταν αυτός καταγγέλλει ο ίδιος τη σύμβαση εργασίας του για να ασκήσει μισθωτή δραστηριότητα εντός άλλου κράτους μέλους, ενώ αναγνωρίζει το δικαίωμα της εν λόγω αποζημιώσεως στον εργαζόμενο όταν η σύμβαση λύεται χωρίς να έχει λάβει ο ίδιος την πρωτοβουλία της λύσεως ή να μπορεί αυτή να του καταλογιστεί.

14 Πρέπει να υπομνηστεί, πρώτον, ότι, το άρθρο 48, παράγραφος 2, της Συνθήκης ορίζει ρητώς ότι η ελεύθερη κυκλοφορία των εργαζομένων συνεπάγεται την κατάργηση κάθε διακρίσεως λόγω ιθαγενείας μεταξύ των εργαζομένων των κρατών μελών, όσον αφορά την απασχόληση, την αμοιβή και τους άλλους όρους εργασίας. Άλλωστε, κατά τη νομολογία του Δικαστηρίου, ο κανόνας της ίσης μεταχειρίσεως, ο οποίος διατυπώνεται

στο άρθρο 48 της Συνθήκης, απαγορεύει όχι μόνον τις εμφανείς δυσμενείς διακρίσεις, που στηρίζονται στην ιθαγένεια, αλλά και όλες τις συγκεκαλυμμένες μορφές δυσμενούς διακρίσεως οι οποίες, με την εφαρμογή άλλων κριτηρίων διακρίσεως, καταλήγουν στην πράξη στο ίδιο αποτέλεσμα (βλ., μεταξύ άλλων, την απόφαση της 7ης Μαΐου 1998, C-350/96, Clean Car Autoservice, Συλλογή 1998, σ. I-2521, σκέψη 27).

15 Όμως, κατ' αρχάς, μια ρύθμιση, όπως αυτή που βάλλεται στη διαφορά της κύριας δίκης, εφαρμόζεται ανεξαρτήτως της ιθαγενείας του οικείου εργαζομένου.

16 Εξάλλου, η ρύθμιση αυτή δεν επιτρέπει τη χορήγηση της αποζημιώσεως λόγω απολύσεως σε κάθε εργαζόμενο ο οποίος καταγγέλλει ο ίδιος τη σύμβαση εργασίας για να ασκήσει μισθωτή δραστηριότητα σε νέο εργοδότη, ανεξαρτήτως του αν ο εργοδότης αυτός είναι εγκατεστημένος στο ίδιο κράτος μέλος ή σε άλλο κράτος μέλος σε σχέση με τον προηγούμενο εργοδότη. Υπό τις συνθήκες αυτές, δεν μπορεί να υποστηριχθεί ότι επηρεάζει περισσότερο τους διακινουμένους εργαζομένους από τους ημεδαπούς εργαζομένους και ότι απειλεί, κατά συνέπεια, να θέσει σε δυσμενέστερη θέση ειδικότερα τους πρώτους.

17 Άλλωστε, όπως ρητώς διαπίστωσε το εθνικό δικαστήριο με τη διάταξη περί παραπομπής, κανένα στοιχείο του φακέλου δεν καταδεικνύει ότι η ρύθμιση αυτή λειτουργεί σε βάρος συγκεκριμένης κατηγορίας εργαζομένων που επιθυμούν να καταλάβουν νέα θέση εργασίας εντός άλλου κράτους μέλους.

18 Πρέπει να τονιστεί, δεύτερον, ότι από τη νομολογία του Δικαστηρίου και κυρίως από την προπαρατεθείσα απόφαση Bosman προκύπτει ότι το άρθρο 48 της Συνθήκης δεν απαγορεύει μόνον κάθε διάκριση, άμεση ή έμμεση, στηριζόμενη στην ιθαγένεια, αλλά

και τις εθνικές νομοθεσίες οι οποίες, καίτοι εφαρμόζονται ανεξαρτήτως της ιθαγενείας των οικείων εργαζομένων, συνεπάγονται περιορισμούς για την ελεύθερη κυκλοφορία αυτών.

19 Κατά τον V. Graf, η απώλεια της αποζημιώσεως λόγω απολύσεως σε περίπτωση καταγγελίας της συμβάσεως εργασίας από τον ίδιο τον εργαζόμενο συνιστά έναν τέτοιο περιορισμό της ελεύθερης κυκλοφορίας των εργαζομένων, παρεμφερή προς τον περιορισμό που αποτελούσε αντικείμενο της προπαρατεθείσας υποθέσεως Bosman. Ελάχιστη σημασία έχει συναφώς το γεγονός ότι ο εργαζόμενος υφίσταται οικονομική απώλεια λόγω του ότι αλλάζει εργοδότη ή ότι ο νέος εργοδότης είναι υποχρεωμένος να προβεί σε πληρωμή προκειμένου να προσλάβει τον εργαζόμενο.

20 Αντιθέτως, οι άλλοι μετέχοντες στη διαδικασία που υπέβαλαν παρατηρήσεις ενώπιον του Δικαστηρίου ισχυρίζονται ότι κάθε εφαρμοζομένη ανεξαρτήτως της ιθαγενείας των οικείων εργαζομένων εθνική ρύθμιση, η οποία μπορεί να επηρεάσει αρνητικά την απόφαση των εργαζομένων αυτών να ασκήσουν το δικαίωμά τους ελεύθερης κυκλοφορίας, δεν συνιστά κατ' ανάγκη περιορισμό της ελεύθερης κυκλοφορίας των εργαζομένων.

21 Συναφώς, πρέπει να τονιστεί ότι το Δικαστήριο έχει κρίνει κατ' επανάληψη ότι όλες οι διατάξεις της Συνθήκης που αφορούν την ελεύθερη κυκλοφορία των προσώπων αποσκοπούν στη διευκόλυνση της ασκήσεως, εκ μέρους των κοινοτικών υπηκόων, επαγγελματικών δραστηριοτήτων οποιασδήποτε φύσεως στο σύνολο του εδάφους της Κοινότητας και αποκλείουν μέτρα που θα μπορούσαν να αποβούν δυσμενή για τους εν λόγω υπηκόους όταν αυτοί επιθυμούν να ασκήσουν οικονομική δραστηριότητα στο έδαφος άλλου κράτους μέλους (βλ., μεταξύ άλλων, την προπαρατεθείσα απόφαση Bosman, σκέψη 94, και την απόφαση της 26ης Ιανουαρίου 1999, C-18/95, Terhoeve, Συλλογή 1999, σ. I-345, σκέψη 37).

22 Στο πλαίσιο αυτό, οι υπήκοοι των κρατών μελών έχουν, ιδίως, το δικαίωμα, το οποίο αρύονται απευθείας από τη Συνθήκη, να εγκαταλείπουν τη χώρα καταγωγής τους και να μεταβαίνουν στο έδαφος άλλου κράτους μέλους προκειμένου να διαμείνουν σ' αυτό και να ασκήσουν εκεί οικονομική δραστηριότητα (βλ., μεταξύ άλλων, προπαρατεθείσες αποφάσεις Bosman, σκέψη 95, και Terhoeve, σκέψη 38).

23 Διατάξεις, έστω και αδιακρίτως εφαρμοζόμενες, οι οποίες εμποδίζουν ή αποθαρρύνουν υπήκοο κράτους μέλους να εγκαταλείψει τη χώρα καταγωγής του προκειμένου να ασκήσει το δικαίωμά του για ελεύθερη κυκλοφορία συνιστούν εμπόδια στην άσκηση αυτής της ελευθερίας. Πάντως, προκειμένου να αποτελέσουν περιορισμούς, οι διατάξεις αυτές πρέπει να αποτελούν άμεση προϋπόθεση της προσβάσεως των εργαζομένων στην αγορά εργασίας.

24 Συναφώς, επιβάλλεται η διαπίστωση ότι μια ρύθμιση, όπως αυτή της διαφοράς της κύριας δίκης, δεν μπορεί να εμποδίσει ή να αποθαρρύνει τον εργαζόμενο να λύσει τη σύμβαση εργασίας του για να ασκήσει μισθωτή δραστηριότητα σε άλλον εργοδότη, διότι το δικαίωμα αποζημιώσεως λόγω απολύσεως δεν εξαρτάται από την επιλογή του εργαζομένου να παραμείνει ή όχι στον παρόντα εργοδότη του, αλλά από μελλοντικό και υποθετικό γεγονός, δηλαδή τη μεταγενέστερη λύση της συμβάσεώς του χωρίς να έχει λάβει ο ίδιος την πρωτοβουλία της λύσεως αυτής ή αυτή να μπορεί να του καταλογιστεί.

25 Όμως, το γεγονός αυτό συνιστά μια λίαν αμφίβολη και έμμεση περίσταση, ώστε να είναι δυνατόν να θεωρηθεί ότι μια ρύθμιση, η οποία δεν αναγνωρίζει στη λύση της συμβάσεως εργασίας από τον ίδιο τον εργαζόμενο την ίδια συνέπεια με τη λύση της συμβάσεως για την οποία δεν έλαβε ο ίδιος την πρωτοβουλία ή δεν μπορεί να του καταλογιστεί, είναι ικανή να παρεμποδίσει την ελεύθερη κυκλοφορία των εργαζομένων (βλ., υπό την έννοια αυτή, στον τομέα της ελεύθερης κυκλοφορίας των εμπορευμάτων, μεταξύ άλλων, τις αποφάσεις της 7ης Μαρτίου 1990, C-69/88, Krantz, Συλλογή 1990, σ. I-583, σκέψη 11, και της 21ης Σεπτεμβρίου 1999, C-44/98, BASF, μη δημοσιευθείσα ακόμα στη Συλλογή σ. I-6269 σκέψεις 16 και 21).

26 Ενόψει του συνόλου των προηγουμένων σκέψεων, στο υποβληθέν ερώτημα πρέπει να δοθεί η απάντηση ότι δεν αντιβαίνει προς το άρθρο 48 της Συνθήκης η εθνική διάταξη η

οποία δεν αναγνωρίζει το δικαίωμα αποζημιώσεως λόγω απολύσεως στον εργαζόμενο οσάκις αυτός καταγγέλλει ο ίδιος τη σύμβασή του εργασίας για να ασκήσει μισθωτή δραστηριότητα εντός άλλου κράτους μέλους, ενώ παρέχει το δικαίωμα της εν λόγω αποζημιώσεως στον εργαζόμενο οσάκις η σύμβαση λύεται χωρίς να έχει λάβει ο ίδιος την πρωτοβουλία της λύσεως ή αυτή να μπορεί να του καταλογιστεί.

Επί των δικαστικών εξόδων

27 Τα έξοδα στα οποία υποβλήθηκαν η Αυστριακή, η Δανική, η Γερμανική και η Ιταλική Κυβέρνηση και η Κυβέρνηση του Ηνωμένου Βασιλείου, καθώς και η Επιτροπή, που κατέθεσαν παρατηρήσεις στο Δικαστήριο, δεν αποδίδονται. Δεδομένου ότι η παρούσα διαδικασία έχει ως προς τους διαδίκους της κύριας δίκης τον χαρακτήρα παρεμπίπτοντος που ανέκυψε ενώπιον του εθνικού δικαστηρίου, σ' αυτό εναπόκειται να αποφανθεί επί των δικαστικών εξόδων.

Για τους λόγους αυτούς,

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ,

κρίνοντας επί του ερωτήματος που του υπέβαλε με διάταξη της 15ης Απριλίου 1998 το Oberlandesgericht Linz, αποφαίνεται:

Δεν αντιβαίνει προς το άρθρο 48 της Συνθήκης ΕΚ (νυν, κατόπιν τροποποιήσεως, άρθρο 39 ΕΚ) η εθνική διάταξη η οποία δεν αναγνωρίζει το δικαίωμα αποζημιώσεως

λόγω απολύσεως στον εργαζόμενο οσάκις αυτός καταγγέλλει ο ίδιος τη σύμβασή του εργασίας για να ασκήσει μισθωτή δραστηριότητα εντός άλλου κράτους μέλους, ενώ παρέχει το δικαίωμα της εν λόγω αποζημιώσεως στον εργαζόμενο οσάκις η σύμβαση λύεται χωρίς να έχει λάβει ο ίδιος την πρωτοβουλία της λύσεως ή να μπορεί αυτή να του καταλογιστεί.

	Rodríguez Iglesias	Moitinho de Almeida
Sevón	Schintgen	Kapteyn
Gulmann	Puissochet	Hirsch
Jann	Ragnemalm	Wathelet

Δημοσιεύθηκε σε δημόσια συνεδρίαση στο Λουξεμβούργο στις 27 Ιανουαρίου 2000.

Ο Γραμματέας

R. Grass

Ο Πρόεδρος

G. C. Rodríguez Iglesias